

Náročné předměty mívají často nejlepší hodnocení

V lednu bylo spuštěno hodnocení kurů zimního semestru 2015/2016. Do evaluací je možné se zapojit až do 7. února. O důležitosti výsledků hodnocení a o specifikách evaluací na malých oborech jsme mluvili s dr. Renatou Landgráfovou, proděkankou pro studium.

Odborně působíte v Českém egyptologickém ústavu FF UK. Myslíte, že studentské hodnocení na menším oboru je jiné než třeba na velkých, například historických ústavech? Proč?

Určitě ano. Výuka na oborech, jako je ten náš, probíhá v téměř rodinné atmosféře, přednášky a semináře navštěvuje kolem pěti studentů – tedy kromě prvního ročníku bakalářského studia, kde jsme měli v minulých letech kolem dvaceti studentů. Všechny proto rychle známe a je pro nás také relativně snadné vyzorovat, co jim jde a co je baví a kde mají naopak slabiny, popřípadě který kurz navštěvují bez nadšení. Zároveň s nimi o průběhu výuky často diskutujeme a mnohé, co se na větších oborech objeví teprve v komentářích k evaluacím, u nás vyplyne už během semestru z různých diskuzí se studenty.

Nízký počet studentů představuje pro evaluace navíc jistou nevýhodu, a to v okamžiku, kdy bychom rádi získali otevřené slovní komentáře k hůře hodnoceným předmětům. Je zřejmé, že když se na seminář zapsalo pět studentů, bude anonymita jejich komentářů spíš fiktivní, i proto, že brzy poznáme styl každého studenta natolik, že autora komentáře odhalíme i jaksi mimochodem, aniž bychom se o to snažili...

Navzdory těmto skutečnostem je pro nás studentské hodnocení výuky velmi cenné. Zejména z delších trendů můžeme vyvozovat i důsledky pro tvorbu nových akreditací či reakreditací.

Hodnocení externistů nám pomáhá vyhodnotit, zda je smysluplné daného vyučujícího oslovovat i nadále, nebo zda je nutné se poohlédnout jinde.

Pro mne samotnou je pozitivní hodnocení vždy milým povzbuzením, případné kritické komentáře se snažím vidět studentskýma očima a poučit se z nich.

foto Khalil Baalbaki, foceno v archivu ČT

Hodnocení kurzů probíhá už víc než šest let. Jak byste zhodnotila jejich dosavadní přínos? Jste zastáncem evaluací a zveřejňování jejich výsledků?

Podle mého názoru mají evaluace pozitivní přínos jak pro pedagogy, tak pro studenty. Studenti v nich mají možnost vyjádřit se ke kurzům, které navštěvují, a velmi rychle se naučili tuto platformu využívat nejen k vyjádření nespokojenosti nebo pochyb, ale také k oceňování pedagogů a kurzů, s nimiž jsou spokojeni. Doufám také, že studenti vidí, že se s jejich názory pracuje a jsou brány v potaz. Pro pedagogy představují studentské evaluace cennou zpětnou vazbu a možnost pracovat s nastavením některých parametrů kurzu tak, aby studentům více vyhovovaly. Oproti některým obavám se neobjevují tendence hodnotit obtížné kurzy hůře – naopak často předmět označený jako výrazně náročnější, než je fakultní průměr, mívá velmi vysoké hodnocení.

Za asi největší přínos studentského hodnocení výuky považuji možnost – využívanou jak katedrami a ústavami, tak studijní komisí – nahlížet do historie evaluací a brát názory studentů v potaz při sestavování nových či úpravě stávajících akreditací.

Zdá se mi také dobré, že k výsledkům hodnocení mají přístup všichni studenti i uchazeči o studium.

U slovních komentářů existuje možnost jejich skrytí před veřejností, tzn. že případné nemístné či osobní útoky nemusejí zůstat volně viditelné ve veřejném prostoru. Musím ale říci, že něco takového je velmi řídké. Komentáře naopak občas skrývají i samotní studenti, kteří je považují za osobní sdělení pedagogovi kurzu, takové, jaké není nutné šířit. Jak jsem mohla zjistit, tyto skryté komentáře bývají často velmi pozitivní.

Na plně elektronickou formu přešlo hodnocení v akademickém roce 2011/2012. Vnímáte to jako posun dobrým směrem? Prý se o naši aplikaci zajímají i jiné fakulty UK.

Jednoznačně. Ještě si pamatuji, když jsem koncem každého semestru nosila studentům papírové dotazníky a obálku se štítkem s názvem a kódem předmětu... Nejen, že evaluace zabíraly čas určený pro výuku (což se nelíbilo ani mně, ani studentům), ale kdo v daný den nepřišel, k hodnocení kurzu se nedostal. Celý proces byl krkolomný, finančně náročný a nepohodlný, nehledě na množství spotřebovaného papíru a práci řady lidí, kteří papírové evaluace museli ručně zpracovávat. Nyní mohou studenti v relevantním období hodnotit kdykoli a kdekoli – a výsledky jsou rychle dostupné v přehledné formě.

A je pravda, že o naši aplikaci mají zájem i na jiných fakultách. Používají ji na Fakultě sociálních věd, chystají se k tomu na Pedagogické fakultě a vážný zájem projevily také teologické fakulty. Líbí se jim zejména flexibilita otázek, možnost klást otázky obecnějšího druhu, a využívat tak

aplikaci nejen pro hodnocení výuky, ale také ke zjišťování názorů studentů na další oblasti fakultního dění.

Proč by se podle vás studenti měli do hodnocení kurzů zapojit? A co byste doporučila vedoucím ústavů a kateder při práci s výsledky hodnocení – mají se nad nimi se studenty setkávat?

Jelikož na egyptologii máme studentů opravdu jen pár, vyzývám je většinou sama, pokud ale zrovna nejsem na ústavu nebo danou skupinu neučím, požádám obvykle alespoň jednoho kolegu, aby studentům evaluace a jejich význam připomenul.

Pro studenty je hodnocení výuky možností, jak vyjádřit svou spokojenost či nespokojenost s podobou předmětů a působením pedagogů. Mohou též fungovat jako pomocné vodítko při výběru povinně volitelných a volitelných předmětů, a to zejména v případě, že studenti v dotaznících využijí možnosti vkládat slovní komentáře. K výsledkům studentského hodnocení přihlížejí katedry a ústavy minimálně při sestavování akreditací, ale často též při sestavování nabídky kurzů pro daný semestr, pracuje s nimi i studijní komise při posuzování navrhovaných (re)akreditací, jsou tedy možností, jak studenti mohou vyjádřením svého názoru aktivně ovlivnit některé aspekty výuky svého oboru.

Co se týče práce s evaluacemi v rámci kateder, možností je více. Určitě je zapotřebí dávat studentům najevo, že vedení katedry výsledky evaluací čte a bere na vědomí. Možná důležitější než pravidelná celokatederní setkávání je reakce pedagogů na hodnocení jejich kurzů, ať již pomocí odpovědí na slovní komentáře, nebo v rámci schůzky se studenty daného předmětu. Širší schůzky k výsledkům evaluací bych jako přínosné viděla v okamžiku, kdy se v hodnocení objeví nějaký

hlubší problém.

Hodnotit kurzy zimního semestru 2015/2016 je možné do 7. února 2016. návratnost dotazníků můžete sledovat na stránkách Anonymní studentské hodnocení výuky.